BELÜGYMINISZTÉRIUM

SZIGORÚAN TITKOS!

10—22/29/1978.

Mód: 35/87. n. BM. Pcs.

042 ✻

A MINŐSÍTÉS MEGSZŰNT
az 1995. évi LXV. tv. 23. §-a
figyelemmel

A MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG BELÜGYMINISZTERÉNEK

29/1978. számú

PARANCSA

Budapest, 1978. évi december hó 15-én.

10/78.

ÁBTL - 4.2 - 10 - 22/29/1978 /1

Csak Dr. Rédei ezt. kapott

BELÜGYMINISZTÉRIUM **SZIGORÚAN TITKOS!**

10—22/29/1978.

A MINŐSÍTÉS MEGSZŰNT
az 1995. évi LXV. tv. 28. §-a
figyelemmel

SZIGORÚAN TITKOS!
Iktatószám: 03-30-22/78 könyv
1979 JAN 23
Ügyintéző: Dr. Vincze e.

A MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG BELÜGYMINISZTERÉNEK 29/1978. számú

P A R A N C S A

„A veszélyes bűnözők ellenőrzésének szabályzata" kiadásáról

Budapest, 1978. évi december hó 15-én.

A bűnözés megelőzésének egyik alapvető kérdése a társadalomra, közrendre, közbiztonságra fokozott veszélyt jelentő bűnözők életvitelének, magatartásának rendszeres és folyamatos figyelemmel kísérése.

Pártunk határozatai, a jogalkalmazás jogpolitikai irányelvei, a vonatkozó jogszabályok és a társadalom részéről jelentkező igények egyértelműen indokolják e bűnöző kategóriák hatékonyabb ellenőrzését, bűnös tevékenységük visszaszorítását.

E követelményekből adódó sokrétű feladat gyakorlati végrehajtásának egyik fontos rendőri módszere a veszélyes bűnözővé nyilvánítás és ellenőrzés.

A veszélyes bűnözők ellenőrzését a 005/1963. és az ezt módosító 02/1969. számú belügyminiszter-helyettesi parancsok időtállóan szabályozták.

A parancsok alapján végzett munka eredményesen szolgálta a bűnöző elemek korlátozását, a jogsértések megelőzését. Ennek ellenére a bűnügyi helyzet alakulásában továbbra is jelentős tényező a büntetett előéletűek, visszaesők és veszélyes bűnö-

11-47/79. 19/78.

zők tevékenysége. E kategóriákon belül társadalmunkra legveszélyesebbek az aktív, többszörösen visszaeső bűnözők.

Társadalmunkban bekövetkezett fejlődés, a megjelent új jogszabályok és a bűnözés alakulása lehetővé és szükségessé tették a veszélyes bűnözők ellenőrzésének továbbfejlesztését.

A bűnüldöző munka támadó jellegének erősítése, jogalkalmazás jogpolitikai irányelveinek és a törvényi szigor következetes, differenciált érvényre juttatása, az ellenőrzés hatékonyságának fokozása, gyakorlati munka egyszerűsítése érdekében kiadom „A veszélyes bűnözők ellenőrzésének szabályzatát".

A szabályzatban foglaltak végrehajtásának érdekében

m e g p a r a n c s o l o m :

1. A veszélyes bűnözők ellenőrzésének szabályzatát az érintett központi, valamint a BM Országos Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BM ORFK) és irányítása alá tartozó szervek hivatásos állományú tagjai — a szolgálati ág feladatköréhez igazodó mélységben — ismerjék meg; hatályba lépés után az abban előírtaknak megfelelően végezzék munkájukat.

   A végrehajtáshoz a BM ORFK központi szervei nyújtsanak fokozott elvi és gyakorlati segítséget.

2. A differenciáltabb ellenőrzés feltételeinek biztosítása érdekében elrendelem a veszélyes bűnözők nyilvántartásában szereplő személyek általános felülvizsgálatát.

   A felülvizsgálatot 1979. december 31-ig be kell fejezni.

   — Törölni kell a nyilvántartásból azokat a veszélyes bűnözőket, akikkel szemben a szabályzatban foglaltak szerint a további ellenőrzés szükségtelen, illetve akik a feltételeknek nem felelnek meg.

   — Akiknek ellenőrzése továbbra is indokolt, a feltételeknek megfelelően kategórizálni, illetve minősíteni kell. Az ellenőrzés fenntartásának időtartamát a felülvizsgálat időpontjától kell számítani.

   — A bűntettesek nyilvántartásának anyagában szereplők közül (akik a veszélyes bűnözővé nyilvánítás feltételeinek megfelelnek) folyamatosan ki kell egészíteni a veszélyes bűnözők nyilvántartását.

3. A BM Adatfeldolgozó csoportfőnök a BM ORFK I. csoportfőnökkel együttműködve gondoskodjon a veszélyes bűnözők nyilvántartási és statisztikai szabályzatának kidolgozásáról és egyidejű hatályba léptetéséről. Biztosítsa a szükséges nyomtatványok nyomdai előállítását és első elosztását.

4. A Rendőrtiszti Főiskola parancsnoka a BM ORFK I. csoportfőnökkel egyetértésben — a szabályzat alapján — készíttesse el a veszélyes bűnözők ellenőrzésének módszertani anyagát és 1979. június 30-ig gondoskodjon annak kiadásáról.

5. A BM ORFK II. csoportfőnök a BM ORFK I. csoportfőnökkel együttműködve gondoskodjon a szabályzat közrendvédelmi mellékletének és módszertani útmutatójának elkészítéséről, kiadásáról.

6. A BM ORFK csoportfőnökei és a rendőr-főkapitányságok vezetői 1979. március 31-ig szervezzék meg a szabályzat oktatását. Biztosítsák, hogy a veszélyes bűnözőket ellenőrző állomány a szabályzatban foglaltakat sajátítsa el és abból — hatályba lépését megelőzően — az illetékes parancsnokokból létrehozott bizottság előtt számoljon be.

7. Ez a parancs **1979. április 1-én** lép hatályba. Ezzel egyidejűleg a 005/1963. és a 02/1969. számú belügyminiszter-helyettesi parancs hatályát veszti.

BENKEI ANDRÁS s. k.,
belügyminiszter

Készült: 950 példányban.
Kapják: elosztó szerint.

ÁBTL - 4.2 - 10 - 22/29/1978 /4

A MINŐSÍTÉS MEGSZŰNT
az 1995. évi LXV. tv. 28. §-ára
figyelemmel

A VESZÉLYES BŰNÖZŐK ELLENŐRZÉSÉNEK SZABÁLYZATA

I.

A veszélyes bűnöző fogalma, az ellenőrzés célja, veszélyes bűnözővé nyilvánítás és törlés feltételei, módja.

1. Veszélyes bűnöző az, akit a bíróság — a szabályzat mellékletében meghatározott — bűncselekmény szándékos elkövetése miatt jogerősen szabadságvesztésre ítélt, a bűncselekmény jellegéből, körülményeiből, valamint az elkövető életviteléből megállapítható, hogy állami, társadalmi, gazdasági rendünkre a személy és vagyonbiztonságra fokozott veszélyt jelent, törvényes rendelkezéseinkkel konokul szembehelyezkedik.

2. A veszélyes bűnözők ellenőrzésének célja:

— újabb bűncselekmények elkövetésének megelőzése, végrehajtásának megakadályozása;

— az elkövetett bűncselekmények és az ismeretlen bűnelkövetők felderítése;

— nevelőmunkával — indokolt esetben államigazgatási intézkedések alkalmazásával — a társadalomba való beilleszkedés elősegítése.

Az ellenőrzés és nyilvántartás rendszerének, az alkalmazott intézkedéseknek a társadalom védelme érdekében — összhangban a szocialista törvényesség, a jogalkalmazás jogpolitikai irányelveinek követelményeivel — alapvetően a bűnözés visszaszorítására kell irányulnia.

3. A veszélyes bűnözőket elkövetett bűncselekményeik jellege és társadalmi veszélyességük alapján két kategóriába kell sorolni.

4. **Veszélyes bűnözővé** kell nyilvánítani

a) azt, aki a Btk. szerint visszaesőnek minősül;

b) akit, két vagy több esetben szándékos bűncselekmény miatt elítéltek és a legutolsó büntetésének kiállásától vagy végrehajthatósága megszűnésétől az újabb bűncselekmény elkövetéséig 5 év még nem telt el;

c) azt a 16. életévét betöltött fiatalkorút, akit a bíróság már két ízben szándékos bűncselekmény miatt szabadságvesztésre ítélt;

d) akit, több azonos vagy különböző jogi tárgyat sértő szándékos bűncselekmény elkövetése miatt először vontak felelősségre és a bíróság vele szemben halmazati büntetést szabott ki.

5. A veszélyes bűnözővé nyilvánítottak közül **különösen veszélyes** bűnözővé kell minősíteni azt, aki már többször követett el közrendet, közbiztonságot, súlyosan veszélyeztető bűncselekményeket és a kiszabott büntetések nem jártak eredménnyel, személyében a társadalomra állandó veszélyt jelent, így:

a) akinek szigorított őrizetét rendelték el;

b) akit visszaesőként végrehajtandó szabadságvesztésre ítéltek és büntetésének kiállásától, vagy végrehajthatóságának megszűnésétől az újabb szabadságvesztéssel sújtott szándékos bűncselekmény elkövetéséig 5 év még nem telt el.

6. Veszélyes bűnözővé az 1., 4. és 5. pontban meghatározott feltételek esetén a szabályzat 1. számú mellékletében felsorolt bűncselekmények elkövetőit kell nyilvánítani.

7. A veszélyes bűnözővé nyilvánítás elbírálása céljából folyamatosan ellenőrizni kell:

a) a büntetőeljárás alatt álló;

b) a szabadságvesztésből, illetve szigorított őrizetből szabadult;

ÁBTL - 4.2 - 10 - 22/29/1978 /6

c) az operatív úton felderített;

d) egyéb rendőri tevékenység során felszínre kerülő személyeket.

Az ellenőrzés során felmerült személyeket priorálni kell:

— az eljárás alá vontak és a büntettesek nyilvántartásában;

— a bűnügyi operatív és hálózati nyilvántartásokban, valamint vizsgálni kell elkövetett bűncselekményeiket, életvitelüket, magatartásukat.

Amennyiben az ellenőrzés során a személy életvitelének, magatartásának értékelése arra utal, hogy bűnöző életmódjával szakított — mérlegelés alapján — a veszélyes bűnözővé nyilvánítás mellőzhető.

Hálózat tagját veszélyes bűnözővé nyilvánítani tilos!

8. A veszélyes bűnözővé nyilvánítást kezdeményezhetik:

— rendőr-főkapitányságok bűnügyi (II/I—1., II/I—2., II/I—3., BRFK II/I—5.), II/II—1., II/III—3. osztályai;

— rendőr-főkapitányságok börtönelhárító operatív szervei;

— rendőrkapitányságok bűnügyi, közbiztonsági és igazgatásrendészeti osztályai (alosztályai).

9. A veszélyes bűnözővé nyilvánítás indokoltsága esetén javaslatot kell készíteni, mely tartalmazza a beszerzett adatokat és az indokokat.

A javaslat elkészítése a bűnügyi szervek feladata.

10. A veszélyes bűnözővé nyilvánításra és különösen veszélyes bűnözővé minősítésre jogosultak:

a) rendőr-főkapitányságok II/I—1., 2., 3. (BRFK II/I—5.) osztály és alosztály vezetői;

b) rendőrkapitányságok bűnügyi osztály (alosztály) vezetői.

11. Jóváhagyás után a nyilvántartási szabályzatban foglaltak szerint kell eljárni.

A **veszélyes bűnözők** anyagait TÜK szabályok szerint iktatott „személyi gyűjtőben", a **különösen veszélyes bűnözők** anyagait „figyelő dossziéban" kell elhelyezni, kezelésük a bűnügyi szervek feladata.

A személyi gyűjtő és figyelő dosszié tartalmát a 2. számú melléklet határozza meg.

12. A veszélyes bűnözők nyilvántartásából törölni kell azt, aki:

a) meghalt;

b) jogellenesen külföldre távozott;

c) tényleges katonai szolgálatra bevonult;

d) kivételesen fontos operatív érdekből a hálózatba beszervezték;

e) akinek magatartása, életvitele társadalomba való beilleszkedésre utal;

f) az ellenőrzés időtartama letelt.

13. A 12. f) pontban meghatározott ellenőrzés időtartama (a bűnöző társadalmi veszélyességéhez igazodva) a veszélyes bűnözővé nyilvánítástól, vagy szabadságvesztés kitöltésétől számított:

— **veszélyes bűnöző** esetében 3 év;

— **különösen veszélyes** bűnöző esetében 5 év.

Amennyiben a különösen veszélyes bűnöző életvitelében az 5 évben nem állt be kielégítő változás, ellenőrzése további 3 évig — veszélyes bűnözőként — fenntartható.

14. A nyilvántartott veszélyes bűnözőket évenként felül kell vizsgálni. Ennek során, de legkésőbb az ellenőrzési időtartam letelte előtt dönteni kell a nyilvántartásból való törléséről. A veszélyes bűnözők felülvizsgálata a bűnügyi szolgálat feladata.

Amennyiben az ellenőrzés időtartamának letelte előtt bűncselekmény elkövetésére utaló adat merül fel, annak megnyugtató tisztázásáig az ellenőrzést folytatni kell.

Az ellenőrzés ideje alatt elkövetett újabb szándékos bűncselekmény esetén az ellenőrzés időtartama a büntetés kiállásától újra kezdődik.

15. A nyilvántartásból való törlést — a rendelkezésre álló megalapozott tények, adatok ismeretében — a folyamatos ellenőrzést teljesítők kezdeményezhetik. A törlésre az ellenőrzés

megszervezéséért felelős bűnügyi szerv javaslata alapján kerülhet sor.

Amennyiben a veszélyes bűnöző közbiztonsági ellenőrzés alatt áll, ki kell kérni a közbiztonsági osztály (alosztály) vezető véleményét. A javaslat jóváhagyására a 10. pontban meghatározott vezetők jogosultak.

Hálózati beszervezés esetén a törlést a beszervezés engedélyezésére jogosult vezető hagyja jóvá; ha az ellenőrzést foganatosító és a beszervezést végrehajtó szerv nem azonos, az ellenőrző bűnügyi szerv vezetőjének egyetértésével.

Jóváhagyás után a nyilvántartási szabályzatban meghatározottak szerint kell eljárni.

II.

A veszélyes bűnözők ellenőrzésének rendszere, az ellenőrzés megszervezése. Az ellenőrzés eszközei, módszerei.

16. A veszélyes bűnözők ellenőrzésének rendszere a nyílt és operatív (titkos) eszközök, módszerek komplex alkalmazására épül.

17. A veszélyes bűnözők ellenőrzését a rendőr-főkapitányságok II/I—1., 2., 3. (BRFK II/I—5.) osztályai, a rendőrkapitányságok bűnügyi, közbiztonsági és igazgatásrendészeti szervei végzik.

A nyilvántartásba vett veszélyes bűnözőket ellenőrzés szempontjából — társadalmi veszélyességük és a szolgálati ágak feladatkörének figyelembevételével — a bűnügyi szerveknek kell elosztani.

A veszélyes bűnözők ellenőrzésének megszervezése, a felelős személyek kijelölése a rendőr-főkapitányságok II/I—1., 2., 3. (BRFK II/I—5.) osztály, alosztály, a rendőrkapitányságok bűnügyi és közbiztonsági osztály (alosztály) vezetőinek feladata.

Az ellenőrzés módjait (nyílt, titkos) eszközeit, módszereit szükség esetén kombinációit — a személy ismeretének, a nyilvántartásba vételi javaslatban foglaltak és a feladatok

ÁBTL - 4.2 - 10 - 22/29/1978 /9

összrendőri jellegének szem előtt tartásával — a veszélyes bűnözővé nyilvánításra, illetve különösen veszélyes bűnözővé minősítésre jogosult vezető határozza meg.

18. A **veszélyes bűnözők** ellenőrzését, általában nyílt eszközökkel és módszerekkel kell megoldani.

A különösen veszélyes bűnözőket és azokat, akikkel szemben — kvalifikáltságuk miatt — a nyílt ellenőrzés nem kielégítő, elsősorban titkos módon kell ellenőrizni.

19. Fiatalkorúak titkosan és nyíltan is ellenőrizhetők. A fiatalkorúak nyílt ellenőrzését körültekintően, a nevelő, segítő jelleg fokozott érvényrejuttatásával kell foganatosítani.

20. **A nyílt ellenőrzést**

— veszélyes bűnöző lakásán;

— munkahelyén (ha ennek feltételei adottak közvetett úton társadalmi erők, pártfogó felügyelet alá helyezett veszélyes bűnöző esetén társadalmi pártfogók bevonásával;

— közterületen;

— szórakozó és egyéb nyilvános helyeken;

— rendőrkapitányságon, rendőrőrsön, KMB irodán történő jelentkezés alkalmával (pártfogó felügyelet, illetve rendőrhatósági kényszerintézkedés alkalmazása esetén)

kell megszervezni.

21. A nyílt ellenőrzést a

— bűnügyi (bűnüldözési, népgazdasági és társadalmi tulajdonvédelmi, vizsgálati);

— közbiztonsági;

— igazgatásrendészeti állomány végzi.

22. A bűnügyi állomány a veszélyes bűnözők ellenőrzését közvetlen és közvetett (felülellenőrzés) módon látja el.

a) A közvetlen ellenőrzésre akkor kerül sor, ha a veszélyes bűnöző körülményei, kvalifikáltsága ezt indokolják.

ÁBTL - 4.2 - 10 - 22/29/1978 /10

Az ellenőrzés megszervezéséért felelős vezető, a közvetlen ellenőrzés folyamatosságának, rendszerességének biztosítása mellett meghatározhatja annak konkrét időpontját is.

b) A személyükben állandó veszélyt jelentő — aktív — bűnözők ellenőrzését, elszámoltatását soron kívül végre kell hajtani, ha az adott területen,

— ismeretlen tettes által elkövetett súlyos bűncselekmény;

— azonos módszerekkel, sorozat bűncselekmények történtek.

c) A felülellenőrzést akkor kell alkalmazni, ha a veszélyes bűnöző közvetlen ellenőrzését a közbiztonsági állomány teljesíti. Ennek során meg kell győződni az ellenőrzés folyamatosságáról, elő kell segíteni a körzeti megbízottak, járőrök tevékenységének, módszereinek javítását.

A felülellenőrzést az illetékes közbiztonsági parancsnokokkal összhangban kell teljesíteni.

23. A veszélyes bűnözők nyílt ellenőrzését döntően a közbiztonsági szolgálat teljesítse a körzeti megbízottak útján.

A folyamatos ellenőrzés helyét, idejét „ellenőrző lapon" kell feljegyezni. Az ellenőrzésről jelentést általában nem kell készíteni, azonban a veszélyes bűnöző életvitelétől, magatartásától és a bűnügyi helyzet alakulásától függően — mérlegelés alapján — az ellenőrzés megszervezéséért felelős vezető elrendelheti a jelentés készítését.

24. Az igazgatásrendészeti állomány — rendőrhatósági kényszerintézkedések hatályosulásának ellenőrzése kapcsán — a kényszerintézkedés alatt álló veszélyes bűnözők ellenőrzésében vesz részt.

25. A nyílt ellenőrzés folyamatosságának biztosítása érdekében a nyomozói, körzeti megbízotti és igazgatásrendészeti ellenőrzés egyéb szolgálati formákkal (járőr, gépkocsizó járőr, mozgóőr, nyomozóportya, közbiztonsági, közlekedési ellenőrző és razzia szolgálat) kombinált alkalmazását — a terület bűnügyi operatív helyzetével összhangban — a közbiztonsági és igazgatásrendészeti vezetők bevonásával az illetékes bűnügyi vezető szervezi.

ÁBTL - 4.2 - 10 - 22/29/1978 /11

26. A veszélyes bűnözők ellenőrzésébe, tevékenységük figyelemmel kísérésébe be kell vonni az önkéntes segítőket, a hivatalos és társadalmi kapcsolatokat is, de önállóan nyílt ellenőrzéssel nem bízhatók meg.

27. A különböző szolgálati feladatok végrehajtása keretében foganatosított igazoltatások során használni kell a „Névmutatót".

— Az igazoltatott veszélyes bűnözőkről ki kell állítani az igazoltatási lapot 2 példányban, mely tartalmazza az igazoltatás — bűnügyi szempontból lényeges — körülményeit.

— Az igazoltatási lap egy-egy példányát meg kell küldeni az ellenőrzés, illetve az igazoltatás helye szerinti rendőri szervnek.

— A veszélyes bűnöző ellenőrzése során felmerült adatok és az igazoltatásokról érkezett adatlapok alapján, ha indokolt, a veszélyes bűnözőt az ellenőrzéséért felelős bűnügyi szerv köteles elszámoltatni.

28. **A veszélyes bűnözők operatív ellenőrzését**

— lakóhelyen;

munkahelyén;

az általa látogatott szórakozó és egyéb nyilvános helyeken;

ha lehetőségei adottak, kapcsolatai körében kell megszervezni.

29. Az operatív ellenőrzésnél biztosítani kell a rendelkezésre álló titkos eszközök és módszerek mind szélesebbkörű alkalmazását. Az ellenőrzésben felhasználhatók a bűnügyi operatív felderítő munka szabályzatában meghatározott eszközök és módszerek, így elsősorban:

— hálózat;
— alkalmi titkos adatszolgáltató;
— operatív technika;
— hivatalos és társadalmi kapcsolat;
— környezettanulmány;
— figyelés.

a) A hálózati ellenőrzés:

A **különösen veszélyes** és a **legaktívabb bűnözők** hálózati ellenőrzésének megszervezéséért a rendőr-főkapitányságok II/I—1., 2., 3. (BRFK II/I—5.) osztály, alosztály és a rendőrkapitányságok bűnügyi osztály (alosztály) vezetői felelősek.

A folyamatos hálózati ellenőrzés biztosítása érdekében tanulmányozni kell az egyes vonalakon, objektumokban foglalkoztatott hálózat hírszerzési lehetőségeit. El kell érni, hogy a hálózati személyek megismerjék az e körben előforduló veszélyes bűnözőket és konkrét ellenőrzési feladatokat kapjanak.

b) Alkalmi titkos adatszolgáltatók bevonása:

Alkalmi titkos adatszolgáltatók a veszélyes bűnöző lakókörnyezetében, munkahelyén, szórakozó helyeken és kapcsolatai körében használhatók fel meghatározott ellenőrzési feladat végrehajtására.

Bevonásukra akkor kerülhet sor, ha más operatív eszközök, módszerek alkalmazása nem látszik célszerűnek és segítségükkel a veszélyes bűnözők tevékenysége, költekezése, értékesítései, kapcsolatai, stb. gyorsan, eredményesen feltárhatók.

Indokolt esetben az alkalmi titkos adatszolgáltatók felhasználhatók más operatív eszközzel, módszerrel párhuzamosan is a felszínre hozott adatok ellenőrzésére.

Alapvető követelmény, hogy a veszélyes bűnözők ellenőrzésében is tükröződjön a feladatadás konkrétsága.

c) Hivatalos és társadalmi kapcsolatok:

Hivatalos és társadalmi kapcsolatok munkahelyen, lakókörnyezetben használhatók fel a veszélyes bűnözők tevékenységének, kapcsolatainak konspirált figyelemmel kísérésére.

d) Operatív technika:

Konkrét bűncselekmény gyanújára utaló adatok esetén alkalmazható (a vonatkozó parancsok alapján).

e) Környezettanulmány:

A környezettanulmány a veszélyes bűnöző magatartásában, életkörülményeiben bekövetkezett változások feltárására használható fel.

Igénybevételére sor kerülhet a veszélyes bűnöző időszakos felülvizsgálata alkalmával, illetve a beszerzett adatok soron kívüli ellenőrzésére.

f) Figyelés:

A veszélyes bűnöző mozgásának, tevékenységének, bűnös kapcsolatainak feltárására, szükség esetén dokumentálására használható fel.

30. Operatív eszközök, módszerek alkalmazása esetén a veszélyes bűnözők ellenőrzésére tervet kell készíteni.
Az ellenőrzési terv biztosítsa az ellenőrzés folyamatosságát, teljességét a rendelkezésre álló eszközök, módszerek komplex felhasználását.

31. Sajátos ellenőrzési módszerként minden veszélyes bűnöző figyelőzését el kell rendelni:

— az értékesítési nyilvántartásban;

— lakcím és közlekedési nyilvántartásokban;

— útlevél nyilvántartásban;

— eljárás alá vontak és bűntettesek nyilvántartásában.

Az értékesítési nyilvántartás adatait a veszélyes bűnöző elszámoltatásánál, az egyéb nyilvántartások értesítéseit a veszélyes bűnöző indokolt korlátozására irányuló intézkedéseknél kell mérlegelni és figyelembe venni.

A veszélyes bűnöző nyilvántartásból való törlése esetén intézkedni kell a figyelőzés visszavonásáról.

III.

Speciális feladatok és eljárások a veszélyes bűnözők ellenőrzésében.

32. **A veszélyes bűnözők operatív felderítés alá vonása:**

A veszélyes bűnözők ellenőrzése során beérkező információk, adatok alapján kell dönteni az operatív felderítés kezdeményezéséről.

Az operatív felderítés elrendelésére a felderítő munka követelményei és általános szabályai szerint kerülhet sor.

Az operatív felderítés elrendelése esetén a veszélyes bűnöző személyi gyűjtőjét, illetve a figyelő dossziét ideiglenesen az operatív felderítés anyagával együtt kell kezelni, és az ellenőrzésről — szükség szerint — az operatív felderítést folytató szerv gondoskodjon.

33. **A szabadságvesztés büntetését töltő veszélyes bűnözők ellenőrzése.**

a) A büntetésvégrehajtási és a büntetésvégrehajtás szervezeti keretei között működő munkaterápiás intézetben lévő előzetes letartóztatott, elítélt vagy beutalt veszélyes bűnözőt ellenőrzés alá kell vonni.

b) A börtönellenőrzés célja az elhallgatott és a felderítetlenül maradt, illetve a tervezett bűncselekmények, valamint a büntetésvégrehajtási intézet belső rendjét sértő, vagy veszélyeztető cselekmények megelőzése, felderítése.

c) A börtönellenőrzés megszervezéséért az ellenőrzést teljesítő bűnügyi szerv vezetője, végrehajtásáért a börtönelhárító operatív tiszt felelős.

d) A börtönellenőrzésre megkeresés, vagy saját kezdeményezés alapján kerülhet sor.

A börtönellenőrzést a veszélyes bűnözőt ellenőrző szervnek írásbeli megkeresésben kell kérni.

A megkeresés tartalmazza a veszélyes bűnöző

— személyére vonatkozó adatokat;

— előéletére vonatkozó bűnügyi és operatív nyilvántartási adatokat;

— eddigi ellenőrzés során megállapított főbb adatokat;

— utolsó bűncselekményének rövid leírását;

— a börtönellenőrzés konkrét célját;

— folyamatban lévő operatív felderítés esetén az ellenőrzés irányát;

— minden egyéb olyan adatot, amely a börtönellenőrzés eredményességét elősegítheti.

Saját kezdeményezés alapján akkor kerül sor az ellenőrzés megszervezésére, ha az elítélt veszélyes bűnözővé nyilvánítását, illetve különösen veszélyes bűnözővé minősítését a börtönoperatív szerv kezdeményezte.

e) A börtönellenőrzés során megállapított, bűncselekményre utaló, illetve azzal összefüggő adatokról a megkereső, ha a börtönellenőrzés saját kezdeményezésre történt, az elkövetés helye szerint illetékes rendőri szervet haladéktalanul tájékoztatni kell.

f) A börtönellenőrzés eredményéről — a veszélyes bűnöző szabadulása előtt egy hónappal, illetve váratlan szabadulás esetén soron kívül — összefoglaló jelentést kell készíteni, azt a keletkezett iratokkal a börtönellenőrzést kérő szervnek kell megküldeni. Az összefoglaló jelentés egy példányát a BM Adatfeldolgozó Csoportfőnökség Bűnügyi Nyilvántartó Osztályának is meg kell küldeni.

g) Saját kezdeményezés alapján foganatosított börtönellenőrzés esetén a keletkezett anyagokat a szabadulás helye szerint illetékes bűnügyi szervnek kell megküldeni.

h) A veszélyes bűnöző börtönügynöknek beszervezhető, különösen indokolt esetben alkalmi titkos adatszolgáltatóként bevonható.

34. **Büntetőeljárás esetén teendő intézkedések:**

a) Veszélyes bűnözővel szemben folytatott büntetőeljárás során meg kell kérni a veszélyes bűnöző anyagát.

b) Az ellenőrzés adatait a bizonyításhoz, az eljárás kiszélesítéséhez, az elkövetés okainak felderítéséhez kell felhasználni. Tisztázni kell, hogy az újabb bűncselekmény elkövetését milyen körülmények segítették elő. Ellenőrzési mulasztás esetén az ellenőrző szerv vezetőjét értesíteni kell a szükséges intézkedés megtétele végett.

c) Az operatív adatok realizálásának módját a nyomozást folytató és az ellenőrzésért felelős szervek együttesen határozzák meg.

d) A nyomozás befejezésekor az eljáró szerv készítsen összefoglaló jelentést és a veszélyes bűnöző anyagával együtt küldje vissza az ellenőrző szervnek.

A börtönellenőrzés kezdeményezése az ellenőrző szerv feladata.

35. **Veszélyes bűnöző lakhely változása esetén követendő eljárás**

a) A veszélyes bűnöző állandó lakásának megváltozása esetén a személyi gyűjtőt, illetve a figyelő dossziét a bűnügyi nyilvántartón keresztül meg kell küldeni az új lakóhely szerint illetékes rendőr-főkapitányságnak.

b) Ideiglenes lakhely változtatás esetében, ha az huzamosabb ideig tartó munkavállalással, tartózkodással függ össze, a személyi gyűjtőt, illetve figyelő dossziét az ideiglenes lakhely szerint illetékes rendőrkapitányságnak kell megküldeni a bűnügyi nyilvántartón keresztül. Ez esetben az állandó lakóhely szerinti rendőri szerv a veszélyes bűnözőt „személyi lapon" tartja nyilván és (átmeneti visszatérés, szabadság, betegség) ellenőrzi. A megállapításokat, ha érdemi intézkedés nem szükséges, személyi lapon kell feltüntetni.

36. **Az eltűnt, vagy ismeretlen helyen tartózkodó veszélyes bűnöző felkutatása**

Az eltűnt, vagy ismeretlen helyen tartózkodó veszélyes bűnöző felkutatására teendő intézkedések vonatkozásában a „rendőrség körözési munkájának szabályzata" 31. és 36. pontjában előírtak az irányadók.

A veszélyes bűnöző eltűntkénti körözését kell elrendelni, ha a meghatározott intézkedések — 30 napon belül — nem vezettek eredményre.

A veszélyes bűnözőt, ha ismeretlen helyről visszatért, az ellenőrző, illetve ha körözés alapján tartózkodási helye ismertté válik, a feltaláló rendőri szervnek részletesen el kell számoltatni. Ennek eredményétől függően kell meghatározni a további intézkedéseket.

37. **Eljárás tényleges katonai szolgálat esetén**

A veszélyes bűnöző tényleges katonai szolgálatra bevonulásakor meg kell állapítani, hogy mikor, melyik katonai alakulathoz vonult be.

A veszélyes bűnözőt törölni kell a nyilvántartásból és anyagát irattározni kell.

Az ellenőrzés tapasztalatairól, a veszélyes bűnöző magatartásának megítéléséhez szükséges adatokról rövid összefoglaló jelentést kell készíteni és azt meg kell küldeni a BM III/IV. Csoportfőnökségnek.

IV.

A veszélyes bűnözőkkel szemben alkalmazható államigazgatási és egyéb intézkedések

38. Az ellenőrzés hatékonyságának biztosítása, a visszatartó hatás fokozása érdekében — hatályos jogszabályok következetes alkalmazásával — a veszélyes bűnözők tevékenységét, mozgását államigazgatási és egyéb intézkedésekkel is korlátozni kell.

a) Rendőrhatósági figyelmeztetés.

b) Rendőrhatósági kényszerintézkedések:

— veszélyes bűnözőkkel szemben, ha nem állnak pártfogó felügyelet hatálya alatt, rendőrhatósági felügyelet, illetve rendőrhatósági felügyelet és kitiltás együttes alkalmazására kerülhet sor;

— a különösen veszélyes bűnözőkkel szemben — amennyiben operatív érdeket nem sért — általában rendőrhatósági kényszerintézkedés alkalmazását kell kezdeményezni;

— amennyiben a veszélyes bűnöző életvitele újabb bűncselekmények elkövetéséhez vezethet, eltűnéssel, tartózkodási hely bejelentés nélküli megváltoztatásával az ellenőrzést meghiúsítja, kezdeményezni kell a rendőrhatósági kényszerintézkedés alkalmazását;

— a kényszerintézkedés alatt álló veszélyes bűnözőt az ellenőrzésért felelős nyomozó — jelentkezés alkalmával — személyesen is köteles elszámoltatni.

c) Pártfogó felügyelet alá helyezett, különösen veszélyes és aktív veszélyes bűnözők esetében indítványozni kell, hogy az utógondozott jelentkezési kötelezettségének az illeté-

kes rendőri szervnél tegyen eleget, ezzel párhuzamosan az előírt magatartási szabályok ellenőrzését biztosítani kell. Indokolt esetben kezdeményezzék a magatartási szabályok módosítását, kiegészítését, illetve mellőzését.

d) Alkoholista veszélyes bűnözővel szemben kényszerelvonó, illetőleg kötelező munkaterápiás intézeti gyógykezelést kell kezdeményezni.

e) A gépjárművezetéssel összefüggő bűncselekmények elkövetése esetén a gépjárművezetői engedélyek megvonását kell indítványozni.

V.

Együttműködés, parancsnoki ellenőrzés

39. A veszélyes bűnözők folyamatos ellenőrzése érdekében szoros együttműködést kell kialakítani az érintett szolgálati ágak és a rendőri szervek között. Az együttműködés megszervezése a bűnüldözési osztályok, alosztályok feladata.

40. A veszélyes bűnöző ellenőrzését az illetékes vezetők kötelesek időszakosan — évenként legalább egyszer — felülvizsgálni. Észrevételeikről, a feltárt hiányosságokról és azok megszüntetése érdekében teendő intézkedésekről, valamint a további ellenőrzés folytatásának szükségességéről kötelesek feljegyzést készíteni és az abban foglaltak végrehajtásáról gondoskodni.

41. A rendőr-főkapitányságok II/I—1. osztályai a veszélyes bűnözők ellenőrzése során végzett munkát évenként értékeljék. Az értékelésről készített jelentést **minden év március 31-ig** a BM ORFK I. Csoportfőnökségre kell felterjeszteni.

ÁBTL - 4.2 - 10 - 22/29/1978 /19

A veszélyes bűnözővé nyilvánítás alapját képező bűncselekmények:

a) A hivatalos személy elleni bűncselekmények
- hivatalos személy elleni erőszak

b) A közbiztonság és a közrend elleni bűncselekmények
- közveszélyes munkakerülés
- garázdaság

c) A népgazdaság elleni bűncselekmények
- üzérkedés
- pénzhamisítás
- devizagazdálkodást sértő bűncselekmény
- vámbűntett

d) Személy elleni bűncselekmények
- emberölés
- súlyos testi sértés

e) A család, az ifjúság és a nemi erkölcs elleni bűncselekmények
- erőszakos nemi közösülés
- szemérem elleni erőszak
- természet elleni fajtalanság
- üzletszerű kéjelgés
- kerítés

f) A vagyon elleni bűncselekmények
- lopás
- csalás
- rablás
- zsarolás
- orgazdaság

ÁBTL - 4.2 - 10 - 22/29/1978 /20

Veszélyes bűnöző dossziék tartalma

Személyi gyűjtő tartalmazza:

— jóváhagyott javaslatot a veszélyes bűnözővé nyilvánításról;

— bűnügyi és operatív priuszokat;

— személyi lapot;

— körözőlevelet eltünt személyről;

— fényképet;

— ellenőrzési lapot;

— rendőrhatósági kényszerintézkedést kezdeményező javaslat, illetve elrendelő határozat 1 példányát;

— operatív felderítés kezdeményezése esetén, elrendelésről, befejezésről készült rövid feljegyzést, határozatot vagy összefoglaló jelentést;

— az ellenőrzés során keletkezett vagy azzal összefüggő egyéb anyagokat, jelentéseket, feljegyzéseket, adatlapokat, kivonatokat stb.

Figyelő dosszié tartalmazza:

— az előző pontban felsorolt okmányokon túl;

— környezettanulmányt, rendőri információt;

— büntetőeljárás esetén összefoglaló jelentést;

— ellenőrzési tervet;

— felülvizsgálati jelentéseket.

ÁBTL - 4.2 - 10 - 22/29/1978 /21